

Politika: 70. Ano, je to fašismus

Politika

Ano, je to fašismus

Donedávna jsem si myslel, že je to termín, kterému je lepší se vyhnout. Ale teď je podobností příliš mnoho a jsou příliš silné na to, aby se daly popřít.

Až donedávna jsem se bránil používat slovo začínající na F k popisu prezidenta Trumpa.

Zaprvé, obsahovalo příliš mnoho prvků klasického fašismu, které se mi zdály nehodit.

Zadruhé, tento termín byl nadužíván do té míry, že ztratil smysl, zejména levicově smýšlejícími typy, kteří vás nazývají fašistou, pokud jste proti potratem nebo pozitivní diskriminaci.

Zatřetí, tento termín je mlhavě definován, a to i jeho stoupenci. Fašismus byl od počátku nesouvislou doktrínou a ani dnes se vědci nemohou na jeho [definici](#) shodnout. Původní italská verze se lišila od německé, která se lišila od španělské, která se lišila od japonské.

Přijal jsem Bidenovu charakteristiku hnutí MAGA jako „ [polofašistického](#) “, protože některé paralely byly do očí bijící. Trump byl rozhodně autoritář a nepochybně [patrimonialista](#). Kromě toho se však nejlepší popis zdál být psychologický, který [navrhl John Bolton](#), Trumpův poradce pro národní bezpečnost v prvním funkčním období:

„Naslouchá Putinovi, naslouchá Si Ťin-pchingovi, naslouchá tomu, jak mluví o vládnutí nezátíženém nespolupracujícími zákonodárnými sbory, nezajímajícím se o to, co může dělat soudnictví, a říká si: *Proč to nemůžu dělat já?* To podle mého názoru neznamená být fašistou [nebo] mít teorii o tom, jak chcete vládnout. Jde jen o to, *proč si nemůžu užít stejnou zábavu jako oni?* “

Před rokem jsem psal článek, v němž jsem tvrdil, že Trumpův vládnoucí režim je verzí patrimonialismu, v němž je stát považován za osobní majetek a rodinný podnik vůdce. To stále platí. Ale jak jsem tehdy také poznamenal, patrimonialismus je styl *vládnutí*, nikoli formální ideologie nebo systém.

Může být navrstven na všechny druhy organizačních struktur, včetně nejen národních vlád, ale i městských politických strojů, jako je Tammany Hall, zločineckých gangů, jako je mafie, a dokonce i náboženských kultů. Protože jeho jediným pevným principem je osobní loajalita k šéfovi, nemá žádný konkrétní program. Fašismus je naopak ideologický, agresivní a alespoň ve svých raných fázích revoluční. Snaží se ovládnout politiku, potlačit odpor a přepsat společenskou smlouvu.

Během Trumpova uplynulého roku se to, co původně vypadalo jako snaha učinit z vlády svou osobní hračku, zřetelně posunulo směrem k doktrinálnímu a operativnímu fašismu. Trumpova touha po životním prostoru, jeho nárok na neomezenou moc, jeho podpora globální krajní pravice, jeho politizace soudního systému, jeho používání performativní brutality, jeho okázalé porušování práv, jeho vytvoření národní polovojenské policie – to vše svědčí o něčem účelnějším a zlověstnějším než o běžné chamtivosti nebo gangsterství.

Když se změní fakta, změní se názor. Nedávné události ostřeji zdůraznily Trumpův styl vládnutí. Nejlépe ho vystihuje *slovo fašista* a neochota tento termín používat se nyní stala zvrácenou. Není to kvůli jedné či dvěma věcem, které on a jeho administrativa udělali, ale kvůli celku. Fašismus není území s jasně vyznačenými hranicemi, ale souhvězdí charakteristik. Když se díváte na hvězdy dohromady, souhvězdí je jasně vidět.

Demolice norem. Od začátku své první prezidentské kandidatury v roce 2015 Trump úmyslně překračoval všechny hranice slušnosti; zesměšňoval [válečné hrdinství senátora Johna McCaina](#), [zesměšňoval tvář kolegyně Carly Fiorinové](#), zdánlivě [zesměšňoval](#) moderátorky Fox News Megyn Kellyové, [hanlivě vyjadřoval imigranty](#) a mnoho dalšího. Dnes to dělá stále, nedávno udělal [obscénní gesto](#) směrem k tovární dělnici a nazval novináře „ [prasátkem](#) “.

To je rys fašistického stylu vládnutí, nikoliv chyba. Fašisté vědí, že to, co zakladatelé Ameriky nazývali „republikánskými ctnostmi“, brání jejich politické agendě, a proto s radostí zavrhnou liberální zbožnosti, jako je rozum a přiměřenost, slušnost a občanský duch, tolerance a shovívavost.

Zesměšňováním slušnosti a vyslovováním nevyslovitelného otevírají cestu tomu, co William Galston [nazval](#) „temnými vášněmi“ strachu, zášti a zejména dominance – druhu politiky, která

posouvá veřejný diskurz na půdu, na které liberálové nemohou konkurovat.

Glorifikace násilí. Každý stát používá násilí k vynucování svých zákonů, ale liberální státy ho používají neochotně, zatímco fašismus [ho vítá a chlubí se ním](#). Trump tak [chválí násilný dav](#); [schvaluje mučení](#); s láskou [přemýšlí](#) o bití pěstmi, úderech do těla a střelbě na protestující a novináře; a údajně navrhuje střílet na [protestující](#) a [migranty](#).

Jeho [náborové inzeráty pro ICE](#) glorifikují razie v domech a čtvrtích ve vojenském stylu; jeho propaganda [se s dětskou radostí raduje](#) ze zabíjení civilistů; a všichni jsme viděli videa agentů, kteří vytahují lidi [z aut](#) a [domů](#) - částečně proto, že je vláda [natáčí](#). Stejně jako demolice občanské slušnosti, ani valorizace násilí není s fašismem náhodná; je nedílnou součástí.

Síla je právo. Pro fašismus je také charakteristické to, co George Orwell nazval „[uctíváním tyranů](#)“: princip, že, jak to slavně [vyjádřil](#) Thukydidés, „silní dělají, co mohou, a slabí trpí, co musí“. Tento názor se objevil na Trumpově nechvalně známém [schůzce s ukrajinským prezidentem Volodymyrem Zelenským v Oválné pracovně](#), na níž Trump projevil otevřené opovržení tím, co považoval za slabinu Ukrajiny; explicitně a mrazivě se objevil, když Stephen Miller, nejmocnější prezidentův poradce, [řekl Jakeu Tapperovi z CNN](#) :

„Žijeme ve světě, v reálném světě, který je ovládán silou, který je ovládán silou, který je ovládán mocí. Toto jsou železné zákony světa, které existují od počátku věků.“ Tato slova, ačkoli jsou cizí tradicím americké a křesťanské morálky, mohla vyjít z úst jakéhokoli fašistického diktátora.

Zpolitizované vymáhání práva. Liberálové se řídí zákonem, ať se jim to líbí nebo ne; fašisté jen tehdy, když se jim to líbí. Nacismus se vyznačoval „[dvojím státem](#)“, kde ochrana poskytovaná běžným právem mohla kdykoli přestat platit.

Trump se netají tím, že opovrhuje řádným procesem; nesčetněkrát požadoval, aby jeho odpůrci byli [uvězněni](#) („Skandování „Zavřete ji!“ s [jeho podporou](#) bylo prominentním prvkem jeho kampaně v roce 2016) a navrhl „[ukončení](#)“ Ústavy a na otázku, zda je povinen ji dodržovat, řekl „[nevím](#)“. Jeho nejnebezpečnější inovací v druhém funkčním období je přeorientování federálních orgánů činných v trestním řízení na pronásledování jeho nepřátel (a ochranu [jeho přátel](#)).

Žádný předchozí prezident nevytvořil nic jako Trumpův [přímý a veřejný příkaz](#) ministerstvu spravedlnosti k vyšetřování dvou bývalých úředníků, nebo jako jeho [očividně odvetné stíhání](#) Jamese Comeyho a Letitii Jamesové. „Od nástupu Trumpa do úřadu se terčem odvety stalo nejméně 470 lidí, organizací a institucí - v průměru více než jedna denně,“ [uvedla](#) v listopadu agentura Reuters (a dnes lze na seznam přidat další, počínaje předsedou Federálního rezervního systému [Jeromem Powellem](#)).

I kdyby Trump neudělal nic jiného, jeho [demolice](#) nezávislých a apolitických orgánů činných v trestním řízení by americkou vládu stále více než kdykoli předtím přiblížila k fašistickému modelu.

Dehumanizace. Fašismus čerpá svou legitimitu z tvrzení, že brání lidi před nepřáteli, kterými jsou zvířata, zločinci, surovci. Trump charakterizuje (například) politické oponenty jako „[havěť](#)“ a imigranty jako „[odpadky](#)“, kteří „[otravují krev naší země](#)“ (jazyk přímo z Třetí říše). Viceprezident Vance jako senátor podpořil knihu s názvem [Nelidé](#) (název, který odkazuje na levici). A kdo by mohl zapomenout na jeho falešné tvrzení, že Haitané unášejí a jedí domácí kočky a psy?

Taktiky policejního státu. Trump proměnil ICE v rozsáhlou paramilitární skupinu, která se potuluje po zemi dle libosti, prohledává a zadržuje občany i [cizince](#) bez zatykačů, okázale používá sílu, operuje v maskách, absolvuje [mizerný výcvik](#), [lže](#) o svých aktivitách a bylo jí řečeno, že se agentura těší „[absolutní imunitě](#)“.

V roce 2025 více než [zdvojnásobil velikost agentury](#) a její rozpočet je nyní větší než rozpočet všech ostatních federálních donucovacích orgánů [dohromady](#) a větší než celkové vojenské rozpočty všech [zemí kromě 15](#). „Toto ovlivní každou komunitu, každé město,“ [nedávno poznamenal David Bier z Cato Institute](#). „V naší zemi se s tím tak či onak setká téměř každý.“

V Minneapolisu i jinde se agentura chovala provokativně, někdy [brutálně](#) a pravděpodobně i [nezákonně](#) – chování, které Trump a jeho tým povzbuzovali, kryli a [posílali k němu štáby, aby ho zveřejňovali](#), možná v naději, že vyvolají násilný odpor, který by ospravedlnil další zásahy, což je standardní fašistická strategie.

Nedávné vystoupení ministryně vnitřní bezpečnosti Kristi Noemové s cedulí s [nápisem](#) „Jeden z našich, všichni vaši“ jako by naznačovalo další fašistický záložní boj, kolektivní trest – stejně jako rozhodnutí administrativy zaplavit Minneapolis tisíci policistů poté, co tamní obyvatelé začali protestovat proti federální taktice, což byla priorita, která byla [výslovně odvetná](#).

Podkopávání voleb. Trumpovy nedávné úvahy o tom, že by se v roce 2026 neměly konat žádné volby, mohly, ale nemusely být [žertovné](#) (jak tvrdí Bílý dům), ale on a jeho příznivci z hnutí MAGA věří, že volby nikdy neprohrají, tečka. Udělali maximum pro zvrácení voleb v roce 2020, jak podrobně a do zoufalství rozebírá [obžaloba](#) Trumpa ze strany prokurátora Jacka Smitha a následná [zpráva](#).

Manipulace, krádeže nebo úplné zrušení voleb je samozřejmě úkol číslo jedna pro fašisty. Ačkoli má Trumpovo funkční období omezené, nesmíme očekávat, že on a jeho stoupenci z hnutí MAGA dobrovolně předají Bílý dům v roce 2029 demokratům, bez ohledu na to, co říkají voliči – a druhé povstání bude mnohem lépe organizované než to první.

Co je soukromé, je veřejné. Klasický fašismus odmítá základní liberální rozlišení mezi vládou a soukromým sektorem, jak říká Mussoliniho [výrok](#): „Žádný jednotlivec ani skupina mimo stát.“ Mezi Trumpovy nejodvážnější (i když jen občas úspěšné) iniciativy patří jeho snahy o ovládnutí soukromých subjektů, včetně [advokátních kanceláří](#), [univerzit](#) a [korporací](#).

Jedním z jeho prvních činů jako prezidenta v loňském roce bylo, že se drze postavil proti nově přijatému zákonu tím, že převzal vlastnictví TikToku do [vlastních rukou](#). Bolton tuto mentalitu pochopil, když řekl: „Nedokáže rozlišit mezi svým osobním zájmem a národním zájmem, pokud vůbec chápe, co národní zájem je.“

Útoky na sdělovací prostředky. Krátce po nástupu do úřadu v roce 2017 Trump odsoudil sdělovací prostředky jako „[nepřítel amerického lidu](#)“, což je fráze známá z diktatur v zahraničí. Jeho nepřátelství [nikdy nepolevilo](#), ale v jeho druhém funkčním období dosáhlo nových výšin.

Trump ohrožoval [vysílací licence](#), zneužíval své [regulační pravomoci](#), manipuloval [s vlastnickými smlouvami](#), podával [přemrštěné žaloby](#), zvýhodňoval [novináře](#), prohledával [dům reportéra](#) a hanobil [zpravodajské agentury a novináře](#).

Ačkoli Trump nemůže dominovat sdělovacím prostředkům ve Spojených státech tak, jak to udělal premiér Viktor Orbán [v Maďarsku](#), řídí se Orbánovou strategií. Žádný jiný prezident, ani Richard Nixon (žádný přítel médií), nepoužil proti tisku tak očividně neliberální taktiku.

Územní a vojenská agrese. Jedním z důvodů, proč jsem se v jeho prvním funkčním období bránil ztotožňování trumpismu s fašismem, byl Trumpův zjevný nedostatek zájmu o agresi proti jiným státům; spíše se zdálo, že se stydí použít sílu v zahraničí. No, to bylo tehdy.

Ve svém druhém funkčním období používal vojenskou sílu [promiskuitně](#). Samozřejmě, mnoho prezidentů sílu nasadilo, ale Trumpovo explicitně predátorské použití síly k [uchvácení venezuelské](#)

[ropy](#) a jeho gangsterská hrozba odebrat Grónsko Dánsku „[snadnou](#)“ nebo „[těžkou](#)“ cestou byly autoritářské kroky ve stylu 30. let.

Totéž platí pro jeho pohrdání mezinárodním právem, závaznými spojenectvími a nadnárodními organizacemi, jako je Evropská unie – to vše brání státu v neomezeném výkonu jeho vůle, což je ústřední fašistický princip. ([Mussolini](#) : „Stejně cizí duchu fašismu... jsou všechny internacionalistické nebo ligové nadstavby, které se, jak ukazuje historie, hroubí k zemi, kdykoli je srdce národů hluboce pohnuto sentimentálními, idealistickými nebo praktickými úvahami.“)

Nadnárodní dosah. Stejně jako [autoritáři obecně](#) , i fašisté milují společnost; svět je pro ně bezpečnější, když jich je více. Ve svém druhém funkčním období se Trump rozešel s dlouhodobou politikou USA tím, že [omezil](#) podporu lidských práv a zároveň chválil a podporoval autoritářské populisty a neliberální nacionalisty mimo jiné v [Srbsku](#) , [Polsku](#) , [Maďarsku](#) , [Německu](#) , [Turecku](#) , [Salvadoru](#) a [na Slovensku](#) – a tím, že se [choval podivně uctivě](#) k silnému ruskému prezidentovi Vladimíru Putinovi.

Ještě pozoruhodnější je jeho faktická orientace na americké liberální spojence a jejich strany v Evropě, kterými [opovrhuje](#) .

Nacionalismus krve a půdy. Fašistickým poznávacím znamením je jeho tvrzení, že země není jen souborem jednotlivců, ale lidem, *Volkem* : mysticky definovanou a etnicky čistou skupinou spojenou společnou krví, kulturou a osudem.

V souladu s touto myšlenkou Trump odmítl [občanství dané narozením](#) a Vance [vyzval k](#) „redefinování významu amerického občanství v 21. století“, aby přednost měli Američané s delšími historickými vazbami: „lidé, jejichž předkové bojovali v občanské válce“, jak to vyjádřil, nebo lidé, které jiní z pravice MAGA nazývají „ [americkým dědictvím](#) “. Jinými slovy, někteří Američané jsou více volkovšití než jiní.

Bílý a křesťanský nacionalismus. Ačkoli Vance, Trump a MAGA neprosazují explicitní ideologii rasové hierarchie, netají se touhou po bělejší a křesťanštější Americe.

Trump našel mnoho způsobů, jak to sdělit: například jasným opovržením vůči „[zatraceným](#)“ [zemím](#) a preferencí bílých křesťanských imigrantů; tím, že okázale přijal bílé Jihoafričany jako politické [uprchlíky](#) (zatímco zavřel dveře většině ostatních žadatelů o azyl); [přejmenováním vojenských základen](#) tak, aby nesly jména generálů Konfederace (poté, co Kongres nařídil jejich jména odstranit); tím, že prohlásil, že zákony o občanských právech vedly k tomu, že s bílými bylo „velmi špatně zacházeno“.

Ve své Národní bezpečnostní strategii kritizuje Evropu za to, že umožňuje imigraci podkopávat „civilizační sebevědomí“, a prohlašuje: „Chceme, aby Evropa zůstala evropskou“, což je sborové volání bílých křesťanských nacionalistů na celém kontinentu. Ministerstvo vnitřní bezpečnosti se na jeho pokyn řídilo a nestydatě šířilo témata [bílých nacionalistů](#) a [národní parky](#) a [muzea](#) zbavily se expozic s odkazy na otroctví.

Davy a pouliční gauneré. Využívání milicí a davů k obtěžování, hrubému napadání a jinému zastrašování odpůrců je standardní fašistickou strategem (učebnicovým příkladem je Hitlerův pogrom Křišťálové noci v roce 1938). Jak jen málokdo potřebuje připomenout, paralelou mezi Trumpem a MAGA je násilí davu a milicí proti americkému Kapitolu 6. ledna 2021.

Trump vědomě položil základy pro tuto operaci, když v září 2020 vyzval milice, aby „ [stály vzadu a čekaly](#) “, a později svým příznivcům pískal: „ [Budte tam, bude to divoké!](#) “. Jeho milost všem

útočníkům na Kapitol - [více než 1500](#) , včetně těch nejnásilnějších - jen dokázala to, co jsme věděli, a to, že měli jeho požehnání. Zatímco Trump ve svém druhém funkčním období shledal státní násilí dostatečným pro své cíle, pouliční násilí je evidentně v jeho repertoáru.

Vyzdvihování vůdce. Od roku 2016, kdy prohlásil, že „ [to můžu napravit jen já](#) “ a chlubil se, že jeho stoupenci zůstanou loajální, i kdyby někoho zastřelil [na Páté avenúe](#) , si Trump pěstuje kult osobnosti.

Ačkoli některé z jeho snah o sebevyzdvihování se mohou zdát komické (zladení Oválné pracovny, přejmenování Kennedyho centra, navrhovaný vítězný oblouk), chápe ústřední roli uctívání vůdce ve fašistickém režimu.

V ostrém rozporu s americkou prezidentskou tradicí od dob George Washingtona nepředstírá, že slouží lidu nebo Ústavě. Jeho myšlení, symbolika a rétorika podtrhují myšlenku, kterou [tento měsíc uvedl pro The New York Times](#) : Jeho vlastní mysl a morálka jsou jedinými limity jeho globální moci. Toto je fašismus 101.

Alternativní fakta. Jak zdůraznili [Orwell](#) , [Hannah Arendtová](#) a prakticky každý další badatel autoritářství, vytvoření pole zkreslujícího reality je první věcí, kterou fašistická vláda udělá, aby lépe prosazovala svůj vlastní zvrácený narativ, matla občany, demoralizovala politické oponenty a ospravedlňovala všechny formy korupce a zneužívání.

Zatímco jiní prezidenti (včetně některých [dobrých](#)) lhali, žádný se nepřiblížil Trumpovu nasazení masové dezinformace v ruském stylu, jak podrobně popisují ve své knize [Ústava poznání . Od začátku svého prvního funkčního období si Trump z „ alternativních faktů “](#) udělal charakteristický znak svého vládnoucího stylu a šíří lži, přehánění a polopravdy tempem [20 denně](#) .

Jak se dalo očekávat, jeho druhé funkční období přineslo [více](#) téhož . V jeho čele [postmoderní pravice](#) podporovaná hnutím MAGA s radostí shazuje objektivitu jako elitismus a pravdu jako masku moci.

Politika jako válka. Charakteristickým znakem fašismu je jeho pojetí politiky, které nejlépe vystihl [Carl Schmitt](#) , německý politický teoretik z počátku 20. století, jehož doktríny legitimizovaly nacismus. Schmitt odmítl madisonovský pohled na politiku jako na společenské vyjednávání, v němž se shodují různé frakce, zájmy a ideologie, což je [základní myšlenka](#) naší Ústavy.

Politiku vnímal spíše jako válečný stav mezi nepřáteli, z nichž ani jeden nemůže rozumět tomu druhému a oba se cítí existenčně ohroženi - a pouze jeden z nich může vyhrát. Cílem schmittovské politiky není rozdělit si zemi, ale ovládnout nebo zničit druhou stranu. Toto pojetí je v politice MAGA patrné od doby, kdy Michael Anton (nyní úředník Trumpovy administrativy) publikoval svůj [slavný článek](#), v němž tvrdil, že volby v roce 2016 byly bitvou na život a na smrt o záchranu země před levicí (volby „letu 93“: „zaútočte na kokpit, nebo zemřete“).

V [projevu](#) Stephena Millera na vzpomínkové bohoslužbě Charlieho Kirka dosáhlo MAGA své apoteózy přijetí schmittovského totalismu: „My jsme bouře. A naši nepřátelé nedokážou pochopit naši sílu, naše odhodlání, naši odhodlanost, naši vášně... Vy nejste nic. Vy jste zlovolnost.“

Vláda jako revoluce. Ačkoli se americká liberální tradice, zejména její konzervativní větev, zrodila v revoluci, cení kontinuity, stability a postupných změn vedených rozumem. Fašismus naopak „není reakční, ale revoluční“, jak [trval na svém](#) Mussolini .

Snaží se vykořenit a nahradit starý řád a hlásí se k odvážným, vzrušujícím akcím nespoutaným

racionálním uvažováním. MAGA hlásí svůj vlastní revoluční étos, to, co Russell Vought, ředitel Úřadu pro řízení a rozpočet administrativy a pravděpodobně její nejpůsobivější intelektuál, nazval „radikálním konstitucionalismem“, doktrínou, která by [znemožnila mnoho kontrol prezidentské moci](#) .

Ve snaze o naplnění této vize Vought v [rozhovoru pro Tuckera Carlsona v listopadu 2024](#) řekl : „Prezident musí jednat exekutivně co nejrychleji a nejagresivněji, s radikální ústavní perspektivou, aby mohl rozbít tuto [federální] byrokracii a její mocenská centra“, protože „byrokracie nenávidí americký lid.“

Předpověděl: „Pokud máte radikální konstitucionalismus, bude destabilizující... Ale je také vzrušující.“ Řekl, že by federální agentury „uvrhl do traumatu“, což je myšlenka, kterou zopakoval Christopher Rufo, architekt Trumpova útoku na univerzity, jenž Rufo popsal jako „kontrarevoluční plán“, jak uvrhnout univerzity do „existenčního teroru“.

Když Trump [zrušil](#) agenturu pověřenou Kongresem, [přejmenoval](#) mezinárodní vodní plochu, [zatkl](#) autora názorových příspěvků, [deportoval](#) imigranty do cizineckého gulagu, [terorizoval](#) americká města, [vyhrožoval](#) spojenci a mnoho dalšího, ukázal, jak to vypadá, když radikalizovaný stát opustí racionální uvažování a jde do války sám proti sobě.

Lze namítnout , že existují prvky klasického evropského fašismu, které se v trumpismu nenacházejí (například masové demonstrace a veřejné rituály) - nebo že existují další prvky trumpismu, které na seznam patří ([hypermaskulinita](#) , [misogynie](#) a [kooptace křesťanství v MAGA](#) - to vše připomíná fašistické vzorce). Porovnávání různých forem fašismu není přesné.

Pokud historici namítají, že Trump není kopií Mussoliniho, Hitlera nebo Franca, odpověď zní ano - ale co z toho? Trump buduje něco nového na starých principech. V reálném čase nám ukazuje, jak vypadá *americký fašismus 21. století*.

Pokud je však Trump fašistickým *prezidentem* , neznamená to, že Amerika je fašistická země . Soudy, státy a média na něm zůstávají nezávislé a jeho snahy o jejich zastrašování pravděpodobně selžou. V listopadu by mohl ztratit kontrolu nad Kongresem.

Nepodařilo se mu formovat veřejné mínění, s výjimkou případů, kdy by bylo namířeno [proti němu samotnému](#) . Předběhl mandát svých voličů, jeho koalice se [rozpadá](#) a zanedbal [nástroje](#) , které prezidentům umožňují provádět trvalé změny. On a jeho strana sice mohou porušovat Ústavu, ale díkybohu ji nemohou přepsat.

Takže Spojené státy, kdysi příkladná liberální demokracie světa, jsou nyní hybridním státem kombinujícím fašistického vůdce a liberální ústavu; ale ne, nepadly do rukou fašismu. A ani nepadnou.

Má v takovém případě smysl nazývat Trumpa fašistou, i když je to pravda? Neodcizuje to jeho voliče? Nebylo by lepší jen popsat jeho činy, aniž bychom ho označovali kontroverzně?

Donedávna jsem si to myslel. Už ne. Podobností je příliš mnoho a jsou příliš silné na to, aby se daly popřít.

Američané, kteří podporují liberální demokracii, si musí uvědomit, s čím máme co do činění, aby se s tím dokázali vyrovnat, a abychom si něco uvědomili, musíme to pojmenovat. Trump se odhalil a my musíme pojmenovat to, co vidíme.

Od [Jonathana Raucha](#)

The Atlantic

Jonathan Rauch

[Jonathan Rauch](#) je přispívajícím autorem v deníku

The Atlantic a vedoucím pracovníkem programu Governance Studies na Brookings Institution.

Naposledy napsal knihu

Cross Purposes: Christianity's Broken Bargain with Democracy (Křížené účely: Nedomluvená dohoda křesťanství s demokracií) .

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)